

بررسی نقش رسانه ها و روش های آموزشی بر تقاضای بهره برداران برای انجام طرح های یکپارچه سازی اراضی کشاورزی و رفع مخالفت های آنان با اجرای این گونه طرح ها (مطالعه موردی کرمانشاه و لنجان اصفهان)

مهندس عبدالحسین احمدی^۱ - دکتر امیرمظفر امینی^۲ - دکتر محسن فرشادفر^۳

چکیده

پراکندگی اراضی کشاورزی در ایران یکی از مشکلات ساختاری بخش کشاورزی و از موانع اصلی توسعه این بخش از اقتصاد کشور محسوب می شود. در شرایط حاضر که کشور ما فاقد قانون یکپارچه سازی اراضی کشاورزی است، عدم تقاضای اجرای طرح و مخالفت بعضی بهره برداران در طول انجام آن و در نتیجه متوقف شدن عملیات اجرایی از جمله مشکلات مربوط به یکپارچه سازی می باشد. در این مطالعه سعی شده است که با استفاده از نظرات کارشناسان و کشاورزان نقش رسانه ها و روش های آموزشی مختلف بر افزایش آگاهی و ترغیب بهره برداران به اجرای طرح های یکپارچه سازی اراضی و امکان رفع مخالفت بهره برداران با اجرای این گونه طرح ها در شهرستان کرمانشاه و منطقه لنجان اصفهان مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. نتایج نشان می دهد در هر دو منطقه در شرایط حاضر به ترتیب برگزاری کلاس های آموزشی و ترویجی، آموزش بهره به چهره و بازدید بهره برداران از مزارع یکپارچه شده بیشترین نقش را در افزایش آگاهی و ترغیب بهره برداران به انجام یکپارچه سازی اراضی دارند. در کرمانشاه نقش و قدرت انگیزش آموزش های انبوهی و استفاده از رسانه های آموزشی گروهی در صورت استفاده و کاربرد صحیح از آنها قابل افزایش است و در لنجان طبق نظر کارشناسان در صورت بکارگیری صحیح این روش ها در آینده، نقش آنها قابل افزایش است، اما نقش آموزش بهره به چهره بیش از میزان فعلی قابل افزایش نیست. بنابراین در آینده رسانه های جمعی در منطقه لنجان امکان کاربرد و تاثیر بیشتری خواهند داشت. طبق اظهارات بهره برداران در روستاهای موفق و ناموفق موثرترین روش برای افزایش آگاهی بهره برداران نسبت به منافع و مسایل مرتبط با یکپارچه سازی اراضی و پذیرش آن، بازدید و مشاهده اراضی یکپارچه شده (نمایش نتیجه ای) دیگر روستاها است. پس از این عامل، ارائه برنامه های ترویجی و منابع محلی مهمترین منابع افزایش آگاهی بهره برداران محسوب می شوند. دلایل مخالفت بعضی بهره برداران با اجرای طرح ها در سه دسته مخالفت های غیر منطقی، بحق و ناحق قرار می گیرد. تحلیل این گونه مخالفت ها نشان داد که همه موارد مخالفت های دسته اول با بکارگیری روش های آموزشی متناسب قابل حل می باشند. مرتفع ساختن دیگر مخالفت ها همراه با اصلاح روش های فنی، موارد حقوقی و سازمانی طرح ها امکان پذیر خواهد بود.

کلمات کلیدی: رسانه ها، روش های آموزشی، یکپارچه سازی اراضی کشاورزی، بهره برداران

مقدمه

پراکندگی اراضی^۴ یک مالکیت کشاورزی، به وضعیتی اطلاق می شود که اراضی یک مالکیت در محدوده یک روستا، از تعدادی قطعه جدا از هم تشکیل شده باشد. به عبارتی، تقسیم یک مالکیت در چند قطعه نامجاور را پراکندگی اراضی یک مالکیت می نامند (۱۶). طبق اطلاعات سرشماری سال ۱۳۷۲، نسبت واحدهای بهره برداری کمتر از ۱۰ هکتار به ۸۴/۹ درصد کل بهره برداری ها می رسد که این نسبت در مقایسه با سال ۱۳۶۷، ۱/۶ درصد بیشتر است. در همین مدت متوسط اندازه بهره برداری ها از ۶/۰۸ هکتار به ۵/۵ هکتار رسیده است (۱۰). مضاف بر این، مالکیت های کوچک از قطعات متعدد و پراکنده ای تشکیل شده است به طوری که متوسط تعداد قطعات هر واحد بهره برداری از ۶/۵ قطعه تا ۲۵/۸ قطعه در استان های کشور متفاوت است (۷).

پراکندگی اراضی کشاورزی ناشی از عوامل مختلفی است که در اکثر کشورها وجود دارد، اما برخی از کشورها از مدت ها قبل پی به این معضل برده و در جهت حل آن دست به اقدامات مختلفی زده اند؛ بعضی از کشورها نیز هنوز هم از مشکلات ناشی از این معضل رهایی نیافته و نتوانسته اند به طور کامل بر آن فایز آیند. تجربیات جهانی در مورد یکپارچه سازی

۱- کارشناس ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمانشاه

۲- استادیار گروه توسعه روستایی دانشکده کشاورزی دانشگاه صنعتی اصفهان

۳- استادیار پژوهشی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمانشاه

اراضی کشاورزی نشان می‌دهد اجرای طرح‌های یکپارچه‌سازی در چهار شکل انجام می‌گیرد: ۱- طرح‌های خود جوش، ۲- طرح‌های نیمه‌خود جوش، ۳- طرح‌های نیمه اجباری و ۴- طرح‌های اجباری (که در برخی از کشورها انجام شده است) در حال حاضر، در کشور ما یکپارچه‌سازی اراضی به شیوه یکپارچه‌سازی نیمه خودجوش انجام می‌شود:

یکپارچه سازی نیمه خودجوش

در این شیوه هرساله بودجه معینی برای انجام پروژه‌های یکپارچه‌سازی در اراضی تحت شبکه مدرن از محل اعتبارات ملی در نظر گرفته می‌شود و قسمتی از هزینه انجام پروژه‌ها در اراضی که تحت شبکه مدرن آبیاری نیستند، از محل بودجه‌های استانی تامین می‌شود. در اصفهان پس از اعلام آمادگی عده‌ای از کشاورزان یک روستا برای یکپارچه نمودن اراضی خود، کارشناسان اداره زیر بنایی با کلیه بهره‌برداران روستا طی یک جلسه ملاقات نموده و وظایف، مسائل مالی و رویه و مراحل کار را تشریح می‌نمایند. سپس روستاییان از بین خود ۶ تا ۱۲ نفر را بر می‌گزینند تا به عنوان نماینده آنان با سازمان جهاد کشاورزی و مجریان طرح همکاری نمایند. این شیوه بر پایه ابراز تمایل اولیه عده‌ای از صاحبان اراضی یک منطقه به یکپارچه نمودن اراضی کشاورزی و حمایت و تقبل بخشی از هزینه‌های طرح از سوی سازمان‌های دولتی ذیربط است. در این شیوه مروجان و کارشناسان مراکز خدمات با انجام فعالیت‌های آموزشی عامل ترغیب بهره‌برداران به انجام طرح هستند. ویژگی بارز این شیوه یکپارچه‌سازی، توافق تمامی بهره‌برداران برای تعویض قطعات و اعطای کمک‌های مالی، فنی از سوی دولت به طرح است. بخشی از هزینه‌های انجام طرح نیز توسط بهره‌برداران پرداخت می‌شود. در اصفهان هزینه‌های یکپارچه‌سازی در حال حاضر ۱/۴ میلیون تومان برای هر هکتار برآورد می‌شود که در سال‌های اولیه اجرای این‌گونه طرح‌ها کل هزینه‌ها توسط دولت تقبل می‌شد اما در سال‌های اخیر بخشی از هزینه‌ها را بهره‌برداران تحت عنوان "خود یاری" بایستی پرداخت نمایند. هم‌اکنون میزان خود یاری ۵۰٪ کل هزینه‌ها است.^۱

یکپارچه‌سازی از نظر این‌که موجب تحول اساسی در ساختار تولید اراضی می‌گردد، به عنوان یک تکنولوژی محسوب می‌شود و از آنجایی‌که انجام طرح نیاز به پذیرش همه کشاورزان دارد، از دیدگاه آنان یکپارچه‌سازی به عنوان یک ایده نوین نوآوری در زمینه ساختار اراضی به شمار می‌آید. بنابراین ویژگی‌های مربوط به یک نوآوری و فرآید نشر نیز برآن مترتب است. با توجه به شیوه کنونی اجرای طرح‌های یکپارچه‌سازی اراضی در کشور، بر خلاف نوآوری‌های دیگری چون بذور پر بازده و... که پذیرش یا رد آن فردی صورت گرفته و با پذیرش آن، امکان بکارگیری آن نیز ممکن می‌شود، تصمیم نوآوری درمورد یکپارچه‌سازی اراضی اگرچه فردی بوده، ولی عملی نمودن آن وابسته به تصمیم کل اعضای نظام اجتماعی است. در یک جامعه‌ی روستایی پذیرش یکپارچه‌سازی از سوی بخشی از جامعه کافی نیست، بلکه اجرای طرح مستلزم پذیرش از سوی همه‌ی بهره‌برداران است. زیرا تنها مخالفت یک بهره‌بردار با اجرای طرح به لحاظ حقوقی می‌تواند مانع اجرای آن شود. بنابراین، بخشی از پیشبرد روزافزون اجرای طرح‌های یکپارچه‌سازی به شیوه نیمه خودجوش در کشور در شرایط کنونی در گرو میزان تلاش برای کسب موافقت اکثریت مطلق در هر گروه از بهره‌برداران بوده و این مستلزم ایجاد راهکارهای تشویقی و آموزشی و ترویجی مختلف است.

در این مطالعه سعی شده‌است که با استفاده از نظرات کارشناسان و کشاورزان نقش رسانه‌ها و روش‌های آموزشی مختلف بر افزایش آگاهی و ترغیب بهره‌برداران به اجرای طرح‌های یکپارچه‌سازی اراضی و امکان رفع مخالفت بهره‌برداران با اجرای اینگونه طرح‌ها در شهرستان کرمانشاه و منطقه لنجانان اصفهان مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد.

مواد و روش‌ها

^۱ - این آمار در آذر ۱۳۸۰ از مهندس کریمیان کارشناس مدیریت آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان دریافت شده است

شهرستان کرمانشاه از استان کرمانشاه مشتمل بر ۱۰ مرکز خدمات کشاورزی و منطقه لنجان شامل شهرستان‌های فلاورجان، لنجان (زرین شهر) و مبارکه از استان اصفهان، قلمرو مکانی این تحقیق را تشکیل می‌دهد. اطلاعات مورد نیاز این تحقیق از کارشناسان و تکنسین‌های مرتبط یا مطلع از مسائل و فعالیت‌های یکپارچه‌سازی و نمونه‌ای از بهره‌برداران روستاهای موفق و ناموفق از نظر اجرای یکپارچه‌سازی اراضی کشاورزی کسب گردید. شناخت کارشناسان مورد نظر در کرمانشاه با کمک و مشورت مسئول ترویج و در لنجان با مشورت مسئول بخش زیر بنایی ادارات شهرستان انجام شد. در منطقه لنجان تعداد این افراد بین ۱۵ تا ۲۰ نفر بود که در نهایت بین ۱۵ نفر از آنها پرسشنامه توزیع و با آنها مصاحبه صورت گرفت. در کرمانشاه مشخص شد که ۱ الی ۲ نفر در هر مرکز خدمات از مسایل و مشکلات یکپارچه‌سازی آگاه هستند. این تعداد به علاوه کارشناسان و تکنسین‌های بخش آب و خاک و اداره ترویج شهرستان کرمانشاه حداکثر به ۲۵ نفر می‌رسیدند. پس از توزیع پرسشنامه و مصاحبه با آنان، ۱۹ پرسشنامه مناسب تحلیل شناخته شد. بهره‌برداران مورد مطالعه از روستاهای موفق و روستاهای ناموفق از نظر اجرای طرح یکپارچه‌سازی اراضی انتخاب شدند. حجم نمونه با فرمول کوکران برآورد شده که پس از تعدیل ۱۳۶ نفر معادل ۲۱ درصد جامعه آماری برای بررسی و جمع‌آوری اطلاعات انتخاب شد. از این تعداد ۷۱ نفر بهره‌بردار از روستاهای موفق (روستاهایی که توانسته بودند به یک توافق جمعی در مورد اجرای طرح دست یافته و طرح را با موفقیت به اتمام رسانده بودند) و تعداد ۶۵ نفر بهره‌بردار از روستاهای ناموفق (روستاهایی که در آنها طرح یکپارچه‌سازی پیشنهاد شد، در مراحل ابتدایی یا در حین اجرا متوقف شده بود) انتخاب گردید.

جمع‌آوری اطلاعات به وسیله پرسشنامه و مصاحبه عمیق و مفصل با کارشناسان و بهره‌برداران مورد نظر و نیز بازدید و مشاهده از چند طرح یکپارچه‌سازی اجرا شده و در حال اجرا صورت گرفت. پس از طراحی پرسشنامه کارشناسان، به منظور بالا بردن روایی و پایایی متغیرهای مورد سنجش، تعدادی از کارشناسان دو منطقه لنجان و کرمانشاه و دیگر افراد صاحب‌نظر آن را ارزیابی قرار دادند؛ پس از اصلاح، بازبینی و یا حذف و اضافه بعضی متغیرها پرسشنامه نهایی آماده گردید. همچنین روایی پرسشنامه بهره‌برداران و کارشناسان نیز با استفاده از ضریب تحلیل عاملی و استفاده از ضریب KMO بررسی شد که ضرایب بدست آمده حاکی از مناسب بودن این معیار برای پرسشنامه تهیه شده بود (جدول ۱).

جدول ۱: روایی بعضی متغیرهای مورد سنجش در پرسشنامه کارشناسان و بهره‌برداران و وزن گویه‌های مربوط به آنها

متغیر	گویه	وزن گویه	KMO	Barttelet s	Sig
آموزش‌های گروهی	تابلوی نمایشی	۰/۸۹	۰/۷۳	۴۸/۵	۰/۰۰۰
	نمایش فیلم	۰/۸۶			
	پوستر	۰/۷۹			
	تئاتر	۰/۷۷			
کلاس‌های آموزشی	برگزاری کلاس برای عموم	۰/۸۵	۰/۵۳	۱۴/۵	۰/۰۰۲
	برگزاری کلاس برای رهبران محلی	۰/۹۲			
منابع محلی	بهره‌برداران	۰/۷۷	۰/۵۳	۱۴/۵	۰/۰۰۲
	اعضا خانواده	۰/۸۵			
	اعضای شورای روستا	۰/۵۴			

برای مقایسه میانگین دو جامعه مستقل با داده های رتبه ای از آزمون ناپارامتری من-ویتنی^۱، برای مقایسه دو جامعه غیر مستقل با داده های رتبه ای از آزمون ناپارامتری ویلکاکسون^۲ و برای مقایسه میانگین های بیش از دو جامعه غیر مستقل از آزمون ناپارامتری درون موردی فریدمن^۳ استفاده شده است (۱). از ضریب جانشوفسکی^۴ برای اندازه گیری پراکندگی اراضی کشاورزان استفاده شد. این ضریب اولین بار در سال ۱۹۶۴ توسط جانشوفسکی برای محاسبه پراکندگی اراضی کشاورزی استفاده شد. اندازه ضریب برابر با جذر اندازه سطح کل اراضی مالکیت تقسیم بر مجموع ریشه اندازه قطعات مالکیت است مقدار این ضریب بین ۰ تا ۱ است. هرچه پراکندگی مالکیت کمتر شود اندازه ضریب به یک نزدیک تر می شود. بر اساس این فرمول هر چه تعداد قطعات زیادتر شود ضریب کوچکتر و در نتیجه پراکندگی زیادتر می شود. هر چه اندازه قطعات کوچکتر باشد پراکندگی زیادتر می شود و هر چه بر تعداد قطعات بزرگتر افزوده شود ضریب بزرگتر و در نتیجه از پراکندگی کاسته می شود. (۱۴)

$$K = \frac{\sqrt{\sum a}}{\sum \sqrt{a}}$$

K = ضریب جانشوفسکی

a = مساحت قطعه

$\sum a$ = مساحت کل اراضی

در این مطالعه روش های آموزش انبوهی شامل استفاده از رادیو، تلویزیون، روزنامه و مجلات، روش های آموزش گروهی شامل استفاده از تابلوی نمایشی، نمایش فیلم، پوستر و تئاتر و کلاس های آموزشی- ترویجی شامل برگزاری کلاس ترویجی برای عموم بهره برداران و برگزاری کلاس ترویجی برای رهبران محلی بوده است.

نتایج و بحث

ویژگی عمومی واحد های بهره برداری

همانطور که در جدول ۲ ملاحظه می گردد اکثریت بهره برداران در کرمانشاه به رده های سنی کمتر از ۵۰ سال تعلق دارند. در لنجانان اکثریت بهره برداران بالای ۵۰ سال سن دارند. بنابراین در کرمانشاه بهره برداران جوان ترند. در هر دو منطقه نزدیک به ۵۰ درصد از بهره برداران بی سواد هستند و سطح سواد بالاتر از دیپلم وجود ندارد. نزدیک ۸۰ درصد از بهره برداران در کرمانشاه دارای جمعیت خانوار بیش از ۵ نفر هستند که این میزان برای لنجانان ۴۴ درصد است. کم جمعیت تر بودن خانوارها در لنجانان به فرزندان ازدواج کرده بهره برداران مسن برمی گردد.

همانطور که در جدول ۲ ملاحظه می شود تمامی کشاورزان مورد مطالعه در لنجانان بر روی اراضی آبی به زراعت مشغول هستند و در این منطقه اراضی دیم وجود ندارد. در کرمانشاه نوع کشت ۴۷ درصد از بهره برداران، دیم است، تنها ۵ درصد از بهره برداران کل اراضی شان آبی است و ۴۸ درصد بهره برداران نیز هم دارای اراضی آبی و هم دیم هستند.

¹ - Mann-whitney

² - wilcoxon

³ - Friedman

⁴ - Januszewski

جدول ۲. ویژگی بهره‌برداران بر حسب سن، سطح تحصیلات، بعد خانوار، نوع کشت و شیوه تصاحب اراضی

متغیر	کرمانشاه		لنجانان		دو منطقه	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
سن						
کمتر از ۳۰	۱۷	۳۱	۴	۵	۲۱	۱۷
۳۱ تا ۴۰ سال	۵	۹	۴	۵	۹	۷
۴۱ تا ۵۰ سال	۱۳	۲۴	۱۴	۱۹	۲۷	۲۱
۵۱ تا ۶۰ سال	۸	۱۴	۱۴	۱۹	۲۲	۱۷
۶۱ تا ۷۰ سال	۸	۱۵	۱۸	۲۵	۲۶	۲۰
بیشتر از ۷۰	۴	۷	۱۹	۲۷	۲۳	۱۸
سطح تحصیلات						
بیسواد	۲۶	۴۸	۲۹	۴۵	۵۵	۴۶
نهیض	۴	۸	۴	۶	۸	۷
ابتدایی	۱۲	۲۲	۲۱	۳۲	۳۳	۲۸
سیکل	۵	۹	۸	۱۲	۱۳	۱۱
دیپلم	۷	۱۳	۳	۵	۱۰	۸
بعد خانوار						
۱ تا ۲ نفر	۳	۶	۱۷	۲۷	۲۰	۱۸
۳ تا ۴ نفر	۸	۱۷	۱۸	۲۹	۲۶	۲۳
۵ تا ۶ نفر	۱۵	۳۱	۱۱	۱۷	۲۶	۲۴
۷ تا ۸ نفر	۱۱	۲۳	۱۲	۱۹	۲۳	۲۱
بیشتر از ۸ نفر	۱۱	۲۳	۵	۸	۱۶	۱۴
نوع کشت						
آبی	۳	۵	۷۶	۱۰۰	۷۹	۵۸
دیم	۲۸	۴۷	۰	۰	۲۸	۲۱
آبی-دیم	۲۹	۴۸	۰	۰	۲۹	۲۱
شیوه تصاحب						
اصلاحات اراضی	۳۱	۵۴	۵	۷	۳۶	۲۷
ارث	۱۸	۳۰	۱۲	۱۶	۳۰	۲۳
خرید	۰	۰	۲۳	۳۱	۲۳	۱۷
مختلط	۹	۱۶	۳۵	۴۷	۴۴	۳۳

همچنین مطالعه ساختار اراضی مورد مطالعه نشان می‌دهد که در کرمانشاه طبق بیشترین درصد بهره‌برداران متعلق به طبقه بهره‌بردارانی‌های ۱۰-۵ هکتار است، و کمترین درصد به طبقه ۲۰-۱۵ هکتار تعلق دارد. متوسط اندازه بهره‌بردارانی‌ها در کرمانشاه برابر با ۱۱ هکتار بوده که بطور متوسط از ۷ هکتار اراضی دیم و ۳ هکتار اراضی آبی تشکیل شده است. متوسط تعداد قطعات نیز ۱۳/۳ قطعه برای هر بهره‌بردار می‌باشد. تعداد قطعات آبی بهره‌بردارانی که دارای زمین آبی بوده اند، بطور متوسط ۶ قطعه است. در بین طبقات مالکیت، به نسبت اندازه واحد بهره‌بردارانی بیشترین پراکندگی متعلق به طبقه کمتر از ۵ هکتار است. در این طبقه، متوسط مالکیت ۳/۶ هکتار است که از ۹/۹ قطعه تشکیل شده است. فاصله دورترین قطعه تا روستا بطور متوسط ۲ کیلو متر است و فاصله دورترین قطعات از هم نیز در همین حد می‌باشد. بطور متوسط اندازه بزرگترین قطعه واحدهای بهره‌بردارانی، برای اراضی آبی و اراضی دیم ۲/۲ هکتار است و اندازه کوچک‌ترین قطعه واحدهای بهره‌بردارانی بطور متوسط برای اراضی آبی ۱/۵ هکتار و برای اراضی دیم ۰/۵ هکتار است. متوسط اندازه هر قطعه در کل واحدهای بهره‌بردارانی برای اراضی آبی ۱/۷ و برای اراضی دیم ۱/۱ هکتار است. ضریب پراکندگی جانشوفسکی در اراضی آبی برابر با ۰/۶۴ و در اراضی دیم ۰/۴۰ می‌باشد. مقدار این ضریب برای کل اراضی واحدهای بهره‌بردارانی ۰/۳۷ است.

در منطقه لنجانان اندازه واحدهای بهره‌بردارانی زراعی در مقایسه با کرمانشاه بسیار کوچک است. اراضی این منطقه همگی آبی است و اراضی دیم وجود ندارد. بیشترین درصد بهره‌برداران مورد مطالعه متعلق به طبقات مالکیت ۲-۱/۱ و ۳-۲/۱ جریب (هر جریب معادل ۰/۱ هکتار) می‌باشد. کمترین درصد بهره‌برداران مطالعه شده به طبقات بهره‌بردارانی ۵-۴/۱ و بیشتر از ۵ جریب تعلق دارند. متوسط میزان مالکیت در لنجانان برابر با ۲/۹ جریب است که معادل ۲۹/۰ هکتار می‌باشد. متوسط تعداد

قطعات برای کل بهره‌برداری‌ها ۴/۸ قطعه است و فاصله دورترین قطعه تا روستا و فاصله دورترین قطعات از هم حدود ۱ کیلومتر است. اندازه بزرگترین قطعه و کوچکترین قطعه به ترتیب برابر با ۱/۱ جریب و ۰/۶۳ جریب است. اندازه ضریب جانشفسکی ۵۵/ می باشد. و متوسط اندازه قطعات هر بهره‌برداری ۷۵/ جریب می باشد.

تاثیر رسانه‌ها

رتبه بندی تاثیر هر یک از روش‌های آموزشی در دو وضعیت موجود و وضعیت استفاده مناسب با آزمون ویلکاکسون انجام شده است و در نتیجه میزان تاثیر روش‌های آموزشی مختلف در ترغیب بهره‌برداران به یکپارچه‌سازی رتبه بندی شده است. طبق اطلاعات جدول ۳ در کرمانشاه در وضعیت کنونی، از بین روش‌های آموزشی بررسی شده، موثرترین روش در ترغیب بهره‌برداران بر انجام طرح، کلاس‌های آموزشی- ترویجی، آموزش چهره به چهره، بازدید کشاورزان از اراضی یکپارچه می باشد. آموزش‌های انبوهی (دیداری- شنیداری)، آموزش‌های گروهی و آموزش‌های انبوهی (نوشتاری) در رتبه‌های بعدی قرار دارند. از نظر این کارشناسان در صورت استفاده مناسب و صحیح از این وسایل و روش‌ها، توانایی هر کدام در آینده جهت ترغیب بهره‌برداران قابل افزایش و توسعه می‌باشد. با این حال در آن شرایط نیز نقش کلاس‌های آموزشی- ترویجی، آموزش چهره به چهره، بازدید کشاورزان از اراضی یکپارچه شده بیشتر از سایر روش‌ها است.

در لنجان، ارزیابی کارشناسان از هر یک از روش‌های آموزشی نشان می‌دهد که در هر دو وضعیت کلاس‌های آموزشی- ترویجی، آموزش چهره به چهره، بازدید کشاورزان از اراضی یکپارچه شده مهمترین نقش را در ترغیب بهره‌برداران به یکپارچه سازی اراضی ایفا می‌کند و پس از آن هر یک از رسانه‌های انبوهی (دیداری- شنیداری)، رسانه‌های انبوهی (نوشتاری) و آموزش‌های گروهی به یک اندازه در ترغیب بهره‌برداران به یکپارچه‌سازی اراضی موثر هستند. در آینده تاثیر روش‌های آموزشی ذکر شده به جز روش آموزشی چهره به چهره، قابل افزایش است. بنابراین، طبق نظر کارشناسان لنجان، در آینده بایستی بیشتر و بطور مناسب تری از رسانه‌های انبوهی (دیداری- شنیداری)، رسانه‌های انبوهی (نوشتاری) آموزش‌های گروهی در جهت ترغیب بهره‌برداران بر انجام طرح استفاده شود.

جدول ۳- ارزیابی تاثیر روش‌های آموزشی در وضعیت کنونی و شرایط کاربرد صحیح بر ترغیب بهره‌برداران به یکپارچه سازی اراضی از نظر کارشناسان

رسانه‌ها و روش‌های آموزشی	کرمانشاه					لنجان						
	وضعیت کنونی		وضعیت کاربرد صحیح		مقایسه دو وضعیت	وضعیت کنونی		وضعیت کاربرد صحیح		مقایسه دو وضعیت		
	رتبه	میانگین	رتبه	میانگین		رتبه	میانگین	رتبه	میانگین			
آموزش‌های انبوهی (دیداری- شنیداری)	B	۲/۷۸	B	۳/۶۱	۰/۰۱۰	-۲/۵۷**	B	۱/۸۷	B	۳/۳۸	۰/۰۰۲	-۳/۰۷***
آموزش‌های انبوهی (نوشتاری)	C	۱/۴۸	C	۲/۶۵	۰/۰۰۰	-۳/۸۳***	B	۱/۹۴	C	۳/۰۹	۰/۰۰۱	-۳/۱۸***
آموزش‌های گروهی	B	۲/۱۶	C	۲/۷۸	۰/۰۰۳	-۳/۰۲***	B	۲/۰۳	C	۲/۹۶	۰/۰۰۱	-۳/۴۲***
کلاس‌های آموزشی- ترویجی	A	۳/۹۰	A	۴/۴۴	۰/۱۱۲	-۱/۵۹ ^{NS}	A	۴/۲۱	A	۴/۵۸	۰/۰۴۶	-۲/۰۰*
آموزش چهره به چهره	A	۴/۱۸	A	۴/۴۷	۰/۳۱۷	-۱/۰۰ ^{NS}	A	۴/۱	A	۴/۳۳	۰/۱۰۲	-۱/۶۳ ^{NS}
بازدید کشاورزان از مزارع یکپارچه	A	۴/۲۶	A	۴/۶۳	۰/۱۵۷	-۱/۴۱ ^{NS}	A	۴/۳۶	A	۴/۶۴	۰/۰۴۶	-۲/۰۰*

Chi-square**

منابع اطلاعاتی بهره‌برداران

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌گردد منابع اطلاعاتی بهره‌برداران درباره یکپارچه سازی به تفکیک دو منطقه کرمانشاه و لنجان اصفهان آمده است؛ در کرمانشاه مقایسه روش های مختلف با آزمون مقایسه میانگین فریدمن انجام شده که آماره χ^2 با سطح اطمینان ۹۹٪ بزرگ‌تر از اندازه آماره مذکور است. مقایسه دو به دو گروه‌ها نشان می‌دهد که بازدید از اراضی یکپارچه شده روستاهای همجوار بیش از سایر روشها و رسانه های آموزشی در افزایش آگاهی بهره‌برداران تاثیر داشته است. در لنجان نیز به همین ترتیب مشاهده اراضی یکپارچه‌شده بالاترین تاثیر را در بین همه روش ها داشته است. در این منطقه پس از مشاهده اراضی یکپارچه شده سایر روستاها که مهمترین نقش را داشته است، دیگر منابع افزایش دهنده آگاهی بهره‌برداران به ترتیب عبارتند از : روش‌های ترویجی، منابع محلی، رادیو تلویزیون و رسانه‌های انبوهی (نوشتاری) می‌باشد. با این حال مقایسه هر یک از روش‌های آگاهی دهنده به بهره‌برداران بین دو منطقه در جدول ۴ نشان می‌دهد که نقش رادیو و تلویزیون در کرمانشاه بیشتر از لنجان بوده است که با اظهار نظرات کارشناسان در این مورد نیز (جدول ۳) مطابقت دارد. منابع محلی و مشاهده اراضی یکپارچه‌شده نیز منابع آگاهی دهنده‌ای هستند که در لنجان مهم‌تر از کرمانشاه ارزیابی شده‌اند.

جدول ۴ مقایسه منابع مختلف اطلاعاتی بهره‌برداران در مورد یکپارچه‌سازی اراضی در روستاهای یکپارچه نشده در دو منطقه کرمانشاه و لنجان

مقایسه دو منطقه		لنجان		کرمانشاه		روش ها و رسانه ها
sig	Z	رتبه	میانگین رتبه ای	رتبه	میانگین رتبه ای	
۰/۰۰۰	-۴/۲۴***	C	۱/۷	C	۲/۹	رادیو و تلویزیون
۰/۵۷	-۱/۱۹ ^{ns}	C	۱/۶	D	۱/۹	رسانه‌های نوشتاری-انبوهی
۰/۸۳	۰/۲۳ ^{ns}	B	۳/۵	B	۳/۸	روشهای ترویجی
۰/۰۰۰	-۵/۵۸***	B	۳/۳	C	۲/۳	منابع محلی
۰/۰۰۰	-۳/۵۸***	A	۴/۹	A	۴/۲	مشاهده اراضی یکپارچه شده سایر روستاها
		Chi-square=۴۸/۱*** df=۴		Chi-square=۴۸/۱*** df=۴		

تشویق یکپارچه‌سازی اراضی

مراحل پذیرش یک تکنولوژی جدید شامل آگاهی، علاقمندی، ارزیابی و آزمایش است. در انتهای این چهار مرحله، فرد تصمیم به رد یا قبول تکنولوژی مورد نظر می‌کند. هر کدام از منابع اطلاعاتی و رسانه‌ها در مراحل خاصی از فرایند پذیرش بیشترین نقش را دارا است. رسانه های آموزش انبوهی بهترین وسیله برای انتقال اطلاعات لازم در مورد تکنولوژی به بهره‌برداران است. در مرحله علاقمندی تلاش کارکنان ترویج برای تشکیل جلسات گروهی و تماس با کشاورزان طرف تماس می‌تواند موثر باشد. مرحله ارزیابی فرایندی است که طی آن کشاورزان به ارزیابی مزایا و معایب احتمالی تکنولوژی جدید در مقایسه با تکنولوژی جاری و در شرایط خویش می‌پردازند. در این مرحله به عقاید و اظهار نظرهای همسایگان، دوستان و خانواده حائز اهمیت فراوان است. همچنین ایجاد امکان مشاهده مستقیم (روش یا تکنولوژی جدید و اثرات آن) اهمیت می‌یابد. از این رو به ویژه برگزاری روش نمایش نتیجه‌ای از جمله فنون موثر ترویجی است (۶). در مرحله آزمایش بهره‌بردار علاقمند است که تکنولوژی را در سطح کوچکی مورد آزمون قرار دهد. البته همگی نوآوری ها امکان آزمایش مستقیم ندارند. ولی می‌توان بکارگیری تکنولوژی جدید از سوی دیگران را ملاک قضاوت قرار داد. یکپارچه‌سازی از بسیاری جهات با یک تکنولوژی بذریه جدید یا یک تراکتور جدید متفاوت است و از این نظر که تصمیم به پذیرش یکپارچه‌سازی اراضی یک نوع

تصمیم جمعی محسوب می‌شود، ترویج آن و فنون مناسب برای ترغیب بهره‌برداران پیچیده‌تر است. در جدول ۵ استفاده از هر یک از فنون و روش‌های موثر بر پذیرش طرح یکپارچه‌سازی از سوی بهره‌برداران بررسی شده است.

در کرمانشاه بعد از روش بازدید اراضی، کوشش مروجان در تشویق بهره‌برداران به انجام طرح، بیشترین تاثیر را داشته است. سایر عوامل به لحاظ میزان تاثیر بر پذیرش بهره‌برداران به ترتیب عبارتند از: منابع محلی، رادیو و تلویزیون و روزنامه و مجلات. در لنجان نیز بعد از عامل مشاهده اراضی یکپارچه شده، به ترتیب کوشش مروجان و منابع محلی، بیشترین نقش را در پذیرش طرح یکپارچه‌سازی از سوی بهره‌برداران داشته است، از این جهت که پذیرش نوآوری در مراحل نهایی تحت تاثیر منابع محلی و ارزیابی فردی از تکنولوژی است، کم اثر بودن رسانه های انبوهی مورد سنجش بر پذیرش طرح از سوی بهره‌برداران، منطقی به نظر می‌رسد.

جدول ۵. بررسی تاثیر عوامل رسانه‌ای و ترویجی موثر بر پذیرش طرح یکپارچه‌سازی در روستاهای یکپارچه شده

مقایسه دو منطقه		لنجان		کرمانشاه		عامل
Z	Mann-whitenu	رتبه	میانگین رتبه‌ای	رتبه	میانگین رتبه‌ای	
-۰/۷۳	۵۸۵ ^{ns}	C	۲/۰	D	۲/۰	رادیو و تلویزیون
-۰/۶۱	۵۹۹ ^{ns}	D	۱/۶	E	۱/۴	روزنامه و مجلات
-۳/۳	۳۵۴ ^{***}	B	۳/۲	B	۳/۹	کوشش مروجان
-۱/۳	^{ns}	B	۳/۸	C	۳/۲	منابع محلی
-۱/۷	۵۰۶ [*]	A	۴/۷	A	۴/۴	مشاهده اراضی یکپارچه شده روستاهای مجاور
Chi-square=۹۶/۹ ^{***} df=۴ Sig=۰/۰۰۰			Chi-square=۹۰/۲۸ ^{***} df=۴ Sig=۰/۰۰۰			
wilcoxon ^{***} Sig=۰/۰۰۰			wilcoxon ^{***} Sig=۰/۰۰۰			

براساس داده‌های جدول ۵ مقایسه هر یک از عوامل موثر بر پذیرش طرح که از سوی بهره‌برداران مورد ارزیابی قرار گرفته است، در دو منطقه کرمانشاه و لنجان اندازه تاثیر کوشش مروجان در کرمانشاه بیشتر از منطقه لنجان بوده و میزان تاثیر مشاهده اراضی یکپارچه شده بر پذیرش طرح در لنجان بیشتر از کرمانشاه ارزیابی شده است. به نظر می‌رسد تعداد زیاد طرح‌هایی که در منطقه لنجان اجرا شده، شرایطی را ایجاد کرده است که بهره‌برداران سایر روستاها به سرعت از مراحل چهارگانه پذیرش گذشته و در مرحله رد یا قبول تکنولوژی قرار بگیرند. مهمترین عامل موثر بر تصمیم‌گیری بهره‌برداران در لنجان که از نزدیک با مزایا، معایب و سایر جنبه های مرتبط با طرح‌ها در ارتباط بوده‌اند، ارزیابی طرح‌های انجام شده از طریق مشاهده و گفتگو با بهره‌برداران طرح‌های یکپارچه‌سازی اجرا شده، بوده است.

دلایل مخالفت بهره‌برداران با اجرای طرح و امکان تاثیر راهکارهای آموزشی

در شرایط کنونی که یکپارچه سازی اراضی بر پایه توافق کشاورزان و به شیوه نیمه خودجوش انجام می‌گیرد، علاوه بر نیاز به تقاضا برای اجرای طرح، مخالفت بعضی بهره‌برداران با اجرای طرح در مراحل مختلف اجرای آن، مشکلی است که می‌تواند مانع اجرا و اتمام عملیات طرح شود؛ به عنوان نمونه در بعضی از طرح‌های یکپارچه سازی در کرمانشاه مخالفت یک یا چند نفر از بهره‌برداران موجب توقف عملیات، حتی بعد از نقشه برداری شده بود. بنابراین، شناخت دلایل و مبادی این مخالفت‌ها کمک موثری در اتخاذ راهکارهایی برای رفع آنها و جلوگیری از بروز در آینده آنها خواهد بود. برای بررسی دلایل مخالفت بهره‌برداران با اجرای طرح، انواع مخالفت‌های شناسایی شده در این تحقیق در سه دسته بحق، ناحق و غیر منطقی

خلاصه و تقسیم بندی شد. مخالفت‌هایی که بهره‌برداران به علت احتمال به خطر افتادن منافع مشروع یا تضییع حقوق خود بر اثر اجرای طرح ابراز می‌کنند، "مخالفت‌های منطقی - بحق" نامیده می‌شود. مخالفت بهره‌بردار با اجرای طرح با هدف حفظ و یا کسب منافع نامشروع، دسته "مخالفت‌های منطقی - نابهق" را تشکیل می‌دهد. مخالفت‌هایی که دلیل روشنی برای آن ابراز نمی‌شود و بیشتر مربوط به ویژگی‌های روانی و شخصیتی افراد بوده، "مخالفت‌های غیر منطقی" نامیده می‌شوند. این مخالفت‌ها ریشه‌های فرهنگی - اجتماعی و تاریخی دارند.

جدول ۷. آزمون ناپارامتری مقایسه میانگین‌های دلایل مخالفت با یکپارچه‌سازی اراضی کشاورزی

مقایسه دو منطقه		لنجانات			کرمانشاه			مخالفت‌ها
sig	X ²	رتبه	تعداد	میانگین رتبه‌ای	رتبه	تعداد	میانگین رتبه‌ای	
۰/۱۶	۷۶ ^{ns}	A	۱۳	۲/۴۲	A	۱۷	۲/۲۱	غیر منطقی
۰/۶۸	۱۰۰ ^{ns}	A	۱۳	۲/۲۳	A	۱۷	۱/۸۲	منطقی - بحق
۰/۰۱۷	۵۴ ^{**}	B	۱۳	۱/۳۵	A	۱۷	۱/۹۷	منطقی - ناحق
Chisquare=۹/۹۱ df=۲ Sig =۰/۰۰۷					Chisquare=۱/۷۵ ^{ns} df=۲ Sig=۰/۴۱			

همانطور که در جدول ۷ مشاهده می‌شود در کرمانشاه هر سه دسته دلایل مخالفت با اجرای طرح به یک اندازه وجود داشته است. در لنجانان بیشترین دلایل مخالفت‌ها مربوط به مخالفت‌های غیر منطقی و مخالفت‌های بحق می‌باشد. مقایسه نوع مخالفت‌ها در دو منطقه نشان می‌دهد مخالفت‌های دسته ناحق در کرمانشاه بیشتر از لنجانان متداول است. در زیرجزییات مربوط به این سه دسته مخالفت‌ها و امکان بکارگیری راهکارهای آموزشی در جهت رفع آنها در دو منطقه مورد مطالعه بررسی می‌گردد:

مخالفت‌های غیر منطقی:

- حسادت
 - اختلافات قومی
 - منفی نگری:
 - بی سوادی:
 - تعلق روانی به زمین
- دلایل منطقی به دو دسته دلیل بحق و ناحق تقسیم می‌شوند:

مخالفت‌های منطقی - بحق:

- دلایل منطقی - بحق بهره‌برداران برای مخالفت با انجام یکپارچه‌سازی عبارتند از:
- سرمایه‌گذاری در اراضی:
 - داشتن قطعات کمتر:
 - داشتن اراضی مرغوب‌تر:
 - موقعیت مناسب تر قطعات:
 - عملکرد گذشته دولت و عدم اعتماد به آن:
 - بالا بودن مبلغ خودیاری
 - عدم امکان کشت و کار در طول اجرای طرح:

مخالفت های منطقی - ناحق

موارد مربوط به مخالفت های منطقی - ناحق عبارتند از:

-داشتن اراضی بیش از میزان معین شده در سند:

-تلاش برای تضییع حقوق دیگر وراث

-داشتن دام:

با توجه به نوع مخالفت هایی که در این مطالعه شناخته شد. به منظور کاهش موارد مخالفت ها و کسب رضایت بهره برداران جهت پیشبرد یکپارچه سازی اراضی باید اقداماتی در سه سطح مختلف انجام گیرد؛ آموزش و ترویج در مقابله با مخالفت های غیر منطقی: ارائه برنامه های آموزشی جهت ترغیب به یکپارچه سازی اراضی بهره بردارانی که بدون داشتن دلایل منطقی و محاسبه سود و زیان اقتصادی کار و صرفاً تحت تاثیر مسائلی چون حسادت، اختلافات قومی، منفی نگری، بی سواد، تعلق روانی به قطعات و غیره با اجرای طرح مخالفت می کنند، موثر خواهد بود. با توجه به محدود بودن افراد مخالف در هر طرح، جلب رضایت آنها بایستی با روش های چهره به چهره و ترتیب بازدید آنان از طرح های موفق انجام گیرد. اما جهت کاستن این مخالفت ها بایستی یک برنامه آموزشی با استفاده از رسانه های انبوهی چون تلویزیون و رادیو و رسانه های گروهی دیگر، اطلاعات لازم در مورد مزایای یکپارچه سازی اراضی، مراحل انجام طرح و حمایت های دولتی از آن در اختیار عموم بهره برداران قرار گیرد. همچنین به منظور ترغیب بهره برداران به این اقدام در روستاهایی که بر اساس تشخیص کارشناسان ادارات و مراکز خدمات کشاورزی و یا سایر معیارهای موجود زمینه و اولویت بیشتری برای یکپارچه سازی اراضی دارند، کلاس های آموزشی همراه با بازدید از طرح های انجام شده موفق و در حال انجام برگزار شود. در مقابله با مخالفت های منطقی -بحق؛ اصلاح روش های فنی و اجرایی یکپارچه سازی و در مقابله با مخالفت های منطقی -نابحق؛ حمایت حقوقی و قضایی از اجرای طرح و مجریان آن پیشنهاد می گردد

نتیجه گیری

۱- در کرمانشاه در شرایط حاضر به ترتیب برگزاری کلاس های آموزشی و ترویجی، آموزش چهره به چهره و بازدید بهره برداران از مزارع یکپارچه شده بیشترین نقش را بر ترغیب بهره برداران به انجام یکپارچه سازی اراضی دارند. نقش و قدرت انگیزش آموزش های انبوهی و استفاده از رسانه های آموزش گروهی نیز در صورت استفاده و کاربرد صحیح از آنها قابل افزایش است. در لنجان در شرایط حاضر برگزاری کلاس های آموزشی و ترویجی، آموزش چهره به چهره و بازدید بهره برداران از مزارع یکپارچه شده مهمترین عامل انگیزش بوده است و پس از آن آموزش های انبوهی و استفاده از رسانه های آموزش گروهی به یک اندازه در مرتبه بعدی قرار دارند. طبق نظر کارشناسان، در صورت بکارگیری صحیح آنها در آینده، نقش این وسایل و رسانه ها قابل افزایش است، اما نقش آموزش چهره به چهره بیش از میزان فعلی قابل افزایش نیست. بنابراین در آینده رسانه های جمعی در منطقه لنجان امکان کاربرد و تاثیر بیشتری خواهند داشت.

۲- طبق اظهارات بهره برداران در روستاهای موفق و ناموفق از نظر موافقت با طرح و انجام آن موثرترین روش برای افزایش آگاهی بهره برداران نسبت به منافع و مسایل مرتبط با یکپارچه سازی اراضی و پذیرش آن، بازدید و مشاهده اراضی یکپارچه شده (نمایش نتیجه ای) دیگر روستا ها است. پس از این عامل کلاس های آموزشی و منابع محلی مهمترین منابع افزایش آگاهی و ترغیب بهره برداران محسوب می شوند.

۳- سه نوع مخالفت از نظر خاستگاه آن، با اجرای طرح های یکپارچه سازی از سوی بعضی از بهره برداران ابراز می شود؛ مخالفت های غیر منطقی و مخالفت های منطقی - بحق و مخالفت های منطقی - ناحق که بکارگیری راهکار آموزشی در مقابله با مخالفت های دسته اول موثر خواهد بود.

پیشنهادها

- ۱- استفاده از تلویزیون برای اطلاع رسانی در مورد یکپارچه سازی اراضی به توجه به نفوذ بیشتر تلویزیون نسبت به سایر رسانه های جمعی در بین روستاییان تهیه یک برنامه تلویزیونی با همکاری صدا سیما و کارشناسان ادارات ترویج و آب و خاک پیشنهاد می گردد. فراگیر بودن تلویزیون و نیز تعداد و پراکندگی زیاد روستاها در کرمانشاه بر اهمیت استفاده از این رسانه می افزاید.
- ۲- اجرای طرح های یکپارچه سازی اراضی نمونه در مناطق مختلف یکی از مهمترین روش های ترویجی برای ترغیب مخاطبان بازدید و نمایش است. بازدید بهره برداران از طرح های موفق و مشاهده منافع و تاثیرات یکپارچه سازی و گفتگو با همقطاران خود در تشویق آنان به یکپارچه سازی اراضی موثر است.
- ۳- تهیه یک فیلم ترویجی مستند در روستاهایی که متقاضی طرح می گردند، معمولاً قشری از بهره برداران مخالف وجود دارد که بخشی از آن به کم اطلاعی آنان نسبت به یکپارچه سازی اراضی مربوط می شود. چنانچه یک فیلم مستند آموزشی - ترویجی مناسب برای بهره برداران چنین روستاهایی نمایش داده شود بسیاری از مخالفت ها از بین می رود. پیشنهاد می شود در فیلمی که تهیه می شود محورهای زیر گنجانده شود:
 - مشکلات پراکنده بودن اراضی: مشکلات و مسائل مختلف پراکندگی و قطعه قطعه بودن اراضی را بایستی به روایت تصویر و مصاحبه با زارغانی که به زبان محلی صحبت می کنند نشان داده شود .
 - مراحل تقاضای طرح: در فیلم مستند مذکور باید چگونگی تقاضای طرح از سوی بهره برداران به تصویر کشیده شود و مراحل مختلفی که طی می شود تا عملیات اجرایی طرح شروع شود نشان داده شود .
 - مخالفت های اولیه بعضی بهره برداران: در فیلمی که تهیه می شود باید نشان داده شود که بعضی بهره برداران بعلت ناآگاهی و دلایل غیر منطقی مخالف انجام طرح هستند اما پس توضیحات مروجان آنان راضی می شوند و این اشخاص مخالف پس از اتمام طرح یکپارچه سازی راضی و شادمان از انجام طرح هستند .
 - یکپارچه سازی اراضی: بخش پایانی فیلم باید به توصیف وضعیت اراضی پس از انجام پردازد. مزایای یکپارچه سازی اراضی هم به صورت تصویر و هم گفتگو با زارغان بایستی بیان گردد .
- ۴- افزایش حجم برنامه های آموزشی مرتبط با یکپارچه سازی از آنجا که کلاس های آموزشی یکی مهمترین عامل انگیزش بهره برداران به یکپارچه سازی شناخته شد. لذا، بایستی هر ساله تعداد بیشتری برنامه آموزشی مرتبط با یکپارچه سازی پیش بینی و برگزار شود. ولی متأسفانه در سال های اخیر تعداد کلاس های با محوریت این موضوع کمتر برگزار شده است.
- ۵- استفاده از رسانه های ترویجی در جهت اطلاع رسانی و تشویق بهره برداران یکی از مواردی که کارشناسان کاربرد آن را در تشویق بهره برداران موثر دانسته اند رسانه های ترویجی است که در شرایط حاضر کمتر مورد استفاده قرار گرفته است . اداره ترویج شهرستان کرمانشاه دارای یک گروه تئاتر قوی می باشد اعضای این گروه همگی بومی و روستایی هستند. این گروه تئاتر تا کنون برنامه های زیادی را در ارتباط با موضوعات مختلف توانسته است اجرا کند و در این زمینه موفقیت چشمگیری داشته است در زمینه یکپارچه سازی و مسائل و مشکلات اجتماعی مربوط به آن یکی از کم هزینه ترین راه های اطلاع رسانی و تغییر بینش بهره برداران مخالف اجرای طرح، استفاده از این گروه تئاتر است. پیشنهاد می شود که پیام های مختلفی که از نظر کارشناسان و مروجان قابل انتقال به وسیله تئاتر است در قالب سناریوهایی به گروه تئاتر مذکور داده شود تا برای نمایش و اجرا در حضور بهره برداران روستاهای مختلف ارائه گردد. در

لنجانان برای ترغیب بهره برداران به انجام طرح با توجه به نظرات کارشناسان پیشنهاد می شود برگزاری کلاس هایی برای عموم بهره برداران و تماس فردی با آنها همچنان به عنوان مهمترین عامل تشویق و ترغیب بهره برداران به یکپارچه سازی استمرار یابد.

۶- استفاده از شوراهای اسلامی روستا برای هماهنگی و ترغیب بهره برداران

یکی از این راهکارهای ترویجی و روش های انتشار نوآوری استفاده از رهبران محلی است. اعضای شورای اسلامی به عنوان رهبران محلی و کسانی که معتمد بهره برداران هستند بایستی تحت آموزش های مرتبط در رابطه با یکپارچه سازی قرار گیرند و نسبت به اهمیت آن توجیه شوند و ضمن آن نقش مهمتری در فرایند انجام طرح به آنها محول گردد تا بتوانند به عنوان نیروی معتمد در روستا، به هماهنگی و ترغیب بهره برداران برای درخواست و اجرای طرح اقدام کنند.

منابع و مأخذ

۱. احمدی، عبدالحسین، ۱۳۸۱. بررسی اقتصادی-اجتماعی بهره برداران اراضی صحرای قسنو در قهدریجان، گزارش تحقیق، دانشگاه صنعتی اصفهان دانشکده کشاورزی، گروه توسعه روستایی
۲. ازکیا، م.، ۱۳۷۴، «جامعه شناسی توسعه و توسعه نیافتگی روستائی ایران»، انتشارات اطلاعات، تهران.
۳. بافکر، ه.، ۱۳۷۲، «پراکندگی و یکپارچگی اراضی، علتها، عوامل و اثار»، مرکز مطالعات برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی وزات کشاورزی. شماره ۴: ۷۱-۵۰.
۴. خسروی، خ.، ۱۳۵۵، «جامعه شناسی روستائی ایران»، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دوم .
۵. دوفومیه، م.، ۱۳۷۴، «سیاستهای کشاورزی» (مترجم: گیلدا ایرانلو)، مرکز مطالعات برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی وزات کشاورزی.
۶. راجرز (ترجمه عزت ... کرمی و ابوطالب فنایی) رسانش نوآوری ها
۷. روحانی، س. ۱۳۷۸. بررسی عملکرد شرکت های تعاونی تولید روستایی استان همدان. فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه، شماره: ۲۵: صص ۲۰۹-۲۸۷.
۸. زارع، ا.، ۱۳۷۹، پراکندگی اراضی در استان فارس-آثار و علتها (مجموعه مقالات دومین کنفرانس اقتصاد کشاورزی ایران)، موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی. صص ۱۱۲۹-۱۱۱۱
۹. ساعدلو، هوشنگ (۱۳۷۳). نظری به مسائل و مشکلات حقوقی کشاورزی ایران. اقتصاد کشاورزی و توسعه، شماره ۷، صص ۱۷۸-۱۶۲.
۱۰. عبدالهی، م. ۱۳۷۷. نظام بهره برداری کشاورزی در ایران. انتشارات وزارت کشاورزی، تهران.
۱۱. کازرونی حسینی کازرونی، محمدرضا (۱۳۶۱). تصویری از مسئله ارضی در ایران. ماهنامه زیتون، شماره ۱۲، صص ۲۰-۱۸.
12. Aspect of Land consolidation in Bolgaria, 2000, Institute for Market Economics (IME). <http://www.ime-bg.org>.
13. Lusho, Sh., and D., papa, 1998. Land Fragmentation and Consolidation in Albania. Land Tenur Center. www.google.com
14. melmed, j. and p. bloch. 1998. Hanson project for the analysis of land tenure and agricultural productivity in the macedonia. www.Fag.Macedonia.org
15. Pakpahan, Agus (1998). Increasing The Scale Of Smal-Farm Operations (Endonesia). www.agent.org
16. Rusu, m. and v. florian. 20002. land fragmentation and land consolidation in the agricultural sector (a case study from romania) www.gtz.org,

Study of the role of educations methods and medias to request farmers for performing the land consolidation project and to resolve farmer's disagreement to performing this projects
(in kermanshah and lenjanat region of isfahan)

Abstract

Land fragmentation in Iran is one of the instructional problems in agricultural section and is the main obstacles to development of this section of country's economic. now days, as we lacked land consolidation law, demanding of performing of project, disagreement and resistance of some farmers during the project that caused stopping of performing of project, are problems of land consolidation. In this study the role and importance of medias and educational method to increase awareness and to encourage farmers to land consolidation have been investigated by using of the ideas of related experts and farmers of successful and unsuccessful villages in aspect of carry out the projects. The results show that in either region educational classes face to face method and visit frame consolidated farms most role in encouraging of farmers to carry out consolidation. In kermansha, the role and power of motivating these methods and means can be increased if they are used correctly and also In lenjanat, except face to face method. According to farmer's statement in successful and unsuccessful villages, the most effective method to increase their awareness about profit and problems related to land consolidation and accepting it, is visiting and observation consolidated farms in other villages. After this factor, extension programs and local sources are considered as the most important factors of farmer's awareness. Reasons of some farmer's disagreement to performing the project consist of illogical, legitimated and illegitimated disagreements. Analysis of these disagreements shows that all kinds of first group of disagreements is solveuble by using of proper educational method. To resolve other disagreements are possible by reforming of technical methods, legal and organization aspects of project.

Key word: media, educational methods, agricultural land consolidation, farmers